

2019-04-01

Dnr RG 2019/67

Justitiedepartementet
Regeringskansliet
103 33 STOCKHOLM
(ju.remissvar@regeringskansliet.se samt
ju.L4@regeringskansliet.se)

Betänkandet Kompletteringar till den nya säkerhetsskyddslagen (SOU 2018:82)

(Ju2018/05292/L4)

Riksgälden har getts möjlighet att lämna synpunkter på betänkandet Kompletteringar till den nya säkerhetsskyddslagen (SOU 2018:82).

Riksgälden värnar om Sveriges säkerhet och välkomnar åtgärder som bidrar till ett stärkt säkerhetsskydd. Finansiella sektorn är, enligt Säkerhetspolisen, en måltavla för spionage och andra antagonistiska åtgärder från främmande makt. Genom den nya säkerhetsskyddslagstiftningen så skapas förutsättningar till ett ytterligare förbättrat säkerhetsskydd i sektorn.

Riksgälden ser positivt på att fler aktörer än tidigare nu omfattas av kraven på säkerhetsskydd. Kombinationen av fler aktörer samt en effektiv tillsyn kommer att stärka den finansiella sektorns motståndskraft. Genom detta kan en tryggare sektor skapas.

Riksgälden ställer sig positiv till utredningens förslag om vissa förebyggande åtgärder i samband med utkontraktering och överlåtelse. Däribland de åligganden som föreslås för den som bedriver säkerhetskänslig verksamhet och som avser att inleda ett förfarande som kräver säkerhetsskyddsavtal, de så kallade kontrollstationerna.

Riksgälden ställer sig vidare positiv till utredningens förslag om en utvidgad skyldighet att ingå säkerhetsskyddsavtal. Riksgälden noterar dock att utredningens förslag överlag inte är tillämpliga på Riksbanken och andra myndigheter under riksdagen. Frågan om vilka regler som bör gälla för riksdagsmyndigheterna bör omhändertas i det fortsatta arbetet.

Riksgälden har några synpunkter i delar av förslagen kring tillsyn och sanktioner vilka beskrivs mer i detalj nedan.

Om utredningens förslag kring tillsyn

Utredningen föreslår att Säkerhetspolisen ska ha kvar ansvaret för tillsyn av Riksgälden och Finansinspektionen med hänsyn till de höga skyddsvärdena i verksamheten. Riksgälden tillstyrker detta förslag.

Utredningen föreslår vidare en utvecklad tillsynsstruktur där Säkerhetspolisen och Försvarmakten blir samordningsmyndigheter och en tillsynsmyndighet tillsätts för varje sakområde.

Riksgälden tillstyrker förslaget om ytterligare tillsynsmyndigheter. Bland annat föreslås Finansinspektionen som ny tillsynsmyndighet när det gäller enskilda verksamhetsutövare inom området *finansiella företag* samt för motsvarande utländska företag som är etablerade i Sverige. Det innebär att ansvaret för tillsyn över verksamhetsutövare inom området finansiella tjänster därmed skulle flyttas från länsstyrelserna till Finansinspektionen, vilket är välkommet och ger en mer koncentrerad tillsyn.

De föreslagna tillsynsmyndigheterna har i nuläget inte specialistkompetens på säkerhetsskyddsområdet. Riksgälden ser att det kommer ligga ett stort ansvar på samordningsmyndigheterna att säkerställa att det blir en tillräckligt hög kvalitet på tillsynen samt en ensad ansats nationellt. Tillsynsmyndigheterna kommer att vara i behov av kunskap, styrning och stöd. Vikt bör läggas så att en starkt sammanhållen *nationell* tillsynsprofil på finansiella området samt el, tele och informations- och IT-säkerhetsområdet skapas. En ojämn tillsyn slår direkt mot Sveriges säkerhet. I arbetet bör det eftersträvas att skapa en så hög nivå av gemensamt skydd som möjligt utifrån de olika sektorernas förutsättningar.

Om utredningens förslag om sanktionsmöjligheter

Riksgälden tillstyrker förslaget om att införa sanktioner. Myndigheten vill dock ge följande synpunkter.

Tillsynsmyndigheterna föreslås i utredningsförslaget få långtgående mandat i form av undersökningsbefogenheter, åtgärdsförelägganden och sanktionsmöjligheter. Sanktionsavgifter kan ofta vara ett effektivt medel för att förmå aktörer att följa krav.

Vad avser sanktionsavgiftens storlek så föreslår utredningen en avgift på mellan 5000 kronor och 10 miljoner kronor. Riksgälden ser att det bör prövas om beloppen är ändamålsenliga sett till den omsättning som finns i finansiell sektor. Den skada som kan orsakas bör ses ur ett samhällsperspektiv med Sveriges säkerhet i fokus. Därmed bör tydliga incitamentsstrukturer föreligga. Framför allt på det finansiella området bör avgiften vara tillräckligt hög för att ha en avskräckande effekt. Jämför här exempelvis utformningen av sanktionsavgifter i lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse.

Övriga synpunkter

Med den nya säkerhetsskyddslagen och de tillägg som utredningen föreslår, så moderniseras arbetet med säkerhetsskydd vilket är välbehövligt. Den nya lagstiftningen innebär dock ett flertal förändringar vilket medför att verksamhetsutövare lång tid framöver kommer att ha ett stort behov av stöd, såväl av utbildning och vägledning som rådgivning, för att kunna bedöma behovet av säkerhetsskydd.

Riksgälden anser att det bör finnas en aktör som har det övergripande ansvaret för att ta fram metodik samt vägledande material så som mallar och hjälp-till-självhjälpsmanualer till de som omfattas av säkerhetsskyddslagen. Detta då det underlättar en ensad implementering av åtgärder inom säkerhetsskyddsområdet nationellt.

Vidare efterfrågar Riksgälden en utökad utbildningsverksamhet för aktörerna som ska tillämpa säkerhetsskydd. Riksgälden ser att denna uppgift bör ligga på samordningsmyndigheterna.

I detta ärende har riksgäldsdirektör Hans Lindblad beslutat, efter föredragning av Christina Goede.

Hans Lindblad, beslutande

Christina Goede, föredragande